

SANTA CRUZ • **Mislata**

Pla de Convivència

Taula

PRESENTACIÓ	1
I. OBJECTIUS	2
II. CRITERIS D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT	3
2.1. Elaboració i aplicació del Pla de Convivència.	3
2.2. Coordinació del Pla de Convivència amb altres documents de planificació del Centre.	3
2.3. Seguiment, avaluació i actualització del Pla de Convivència.	4
2.4. Procediments i models d'actuació previstos en el Pla de Convivència.	5
III. MODELS D'ACTUACIÓ	6
1. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ ORIENTATS A LA PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ESCOLAR I A ACONSEGUIR UN ADEQUAT CLIMA DE CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE.	6
1.1. Normativa de convivència vigent.	6
1.2. Incidències més rellevants o comportaments problemàtics més comuns.	6
1.3. Accions per a previndre la violència escolar i fomentar l'educació per a la convivència i la resolució de conflictes de forma no violenta.	6
<i>1.3.1. En l'organització i planificació general de l'activitat docent.</i>	6
<i>1.3.2. En l'àmbit de la tutoria</i>	9
<i>1.3.3. En l'àmbit de l'orientació educativa psicopedagògica.</i>	11
<i>1.3.4. En l'àmbit del temps de l'esplai i de les activitats extraescolars.</i>	12
<i>1.3.5. En l'àmbit dels serveis i programes complementaris.</i>	13
<i>1.3.6. En l'àmbit familiar.</i>	14
<i>1.3.7. En l'àmbit social immediat.</i>	15
2. MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT QUE PRESENTA ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN LLEUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.	16
2.1. Recollida d'informació sobre la conducta que dificulta lleument la convivència.	16
2.2. Anàlisi de la conducta.	16
2.3. Disseny, execució i seguiment de mesures d'intervenció educativa.	16
<i>2.3.1. Intervenció educativa individualitzada.</i>	17
<i>2.3.2. Intervenció educativa col·lectiva.</i>	18
2.4. Algunes orientacions per a actuar davant de les conductes més freqüents que alteren lleument la convivència.	18

3. MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT QUE PRESENTE ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN GREUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.	19
3.1. Actuacions inicials davant de conductes que dificulten greument la convivència.	19
3.2. Anàlisi de la conducta.	20
3.3. Establiment d'un perfil psicopedagògic de l'agressor.	20
3.4. Disseny, execució i seguiment de mesures d'intervenció educativa.	20
<i>3.4.1. Altres mesures d'intervenció educativa.</i>	20
3.5. Informe individualitzat.	21
4. MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE SITUACIONS DE POSSIBLE ASSETJAMENT ESCOLAR.	22
4.1. Actuacions immediates de caràcter urgent.	22
<i>4.1.1. Coneixement de la situació i comunicació inicial a l'Equip Directiu.</i>	22
<i>4.1.2. Valoració inicial i primeres mesures.</i>	22
4.2. Actuacions posteriors, en el cas que es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i assetjament escolar.	23
<i>4.2.1. Adopció de mesures de caràcter urgent.</i>	23
<i>4.2.2. Comunicació de la situació.</i>	23
<i>4.2.3. Disseny d'actuacions.</i>	24
<i>4.2.4. Seguiment del disseny d'actuacions.</i>	24
4.3. Actuacions posteriors, en el cas que no es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i assetjament escolar.	24
ANNEXOS.	

Aquest Pla de Convivència recull un conjunt d'actuacions dissenyades per a la globalitat del Col·legi *Santa Cruz*. Per això, no sols preveu procediments i accions que cobrixen els trams de l'Educació Infantil, Primària i Secundària (a més a més de l'etapa de Grau Mitjà de Cicles Formatius), sinó que pretén ser un Pla que atenga les característiques singulars del nostre Centre. Aquestes, tal com es reflecteix en el nostre Projecte d'Educació Compensatòria, estan determinades especialment pel perfil del nostre alumnat, marcat per les condicions socioeconòmiques del nostre entorn més pròxim i pel seu origen social, cultural i nacional divers.

Per això, amb aquest Pla de Convivència pretenem dotar a la comunitat educativa d'una ferramenta eficaç al servei de dos fins: un primer essencialment preventiu, adreçat a fomentar un adequat clima de convivència en el Centre; i, en segon lloc, una altra meta que planteja detectar i afrontar d'una manera coherent amb els principis del Pla aquells comportaments que poden alterar l'entorn de convivència que ha de ser la base de la labor educativa del Centre.

Com bé se sap, aprendre a conviure és una finalitat essencial de l'educació. Per això, el centre educatiu ha de convertir-se en un espai idoni perquè xiquets i xiquetes, i joves, aprenquen a viure junts. Aquest aprenentatge *per a* la convivència ha d'afavorir el desenvolupament de les capacitats necessàries perquè aquests xiquets i joves esdevinguin ciutadans que hagen interioritzat (perquè els han viscuts) valors com el diàleg, la tolerància, la

solidaritat, el respecte dels Drets Humans i la recerca de la justícia.

Aquest Pla de Convivència ha estat aprovat pel Consell Escolar del Centre **el dia 4 de maig de 2007.**

I. OBJECTIUS

El que pretenem amb el nostre Pla de Convivència és:

- Fomentar un model de convivència en el Centre basat en la prevenció de la violència, en la promoció de bons hàbits de convivència i en la fixació de mecanismes de resolució de conflictes de forma no violenta.
- Dotar-nos d'un pla integral d'educació per a la convivència i d'educació en la resolució de conflictes que incloga programes específics per al seu desenvolupament.
- Disposar d'una ferramenta eficaç amb què actuar quan es detecten situacions anòmales que alteren la convivència en el Centre, tenint present el component educatiu que aquestes actuacions han de comportar per a tots els alumnes implicats en aquestes situacions.
- Implicar tota la comunitat educativa en l'elaboració, en l'aplicació i en el seguiment i avaluació dels procediments i actuacions que recull aquest Pla.

II. CRITERIS D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT

2.1. Elaboració i aplicació del Pla de Convivència.

- L'elaboració i l'aplicació del Pla de Convivència és responsabilitat de tots els membres de la **comunitat educativa** en l'àmbit de les seues competències¹.
- El **Tutor** és una figura fonamental en l'aplicació del Pla de Convivència. Per això, en aquells procediments i models d'actuació que siguen susceptibles d'aplicació per a l'alumnat del seu grup-aula, serà ell qui hi haurà de prendre la iniciativa i qui portarà a la pràctica les mesures oportunes, d'acord amb el que aquest Pla establix.
- L'**Orientador**, a petició de l'Equip Directiu o del Tutor, assessorarà i ajudarà en qualsevol fase dels distints procediments i models d'actuació que aquest Pla de Convivència preveu. A més a més, es responsabilitzarà dels tallers i els programes necessaris que siguen de la seua competència dins d'aquest camp.
- El **Director** del Centre, en l'àmbit de les seues competències, afavorirà la convivència i contribuirà a resoldre els possibles conflictes, en compliment del que preveu aquest Pla de Convivència i dels criteris fixats en el Reglament de Règim Interior (RRI) del Centre.

2.2. Coordinació del Pla de Convivència amb altres documents de planificació del Centre.

- Aquest Pla de Convivència forma part del Projecte Educatiu del Centre i, per això, ha de ser coherent amb tots els documents de planificació del Centre.

En el **Projecte Educatiu del Centre** s'hauran d'incloure els principis i els fins educatius que orienten el Pla de Convivència (a més a més d'aquells que ja consten en el RRI).

En la **Programació General Anual** s'hauran d'incloure les actuacions previstes en el Pla de Convivència per a cada curs acadèmic.

Els **Projectes Curriculars d'Etapa** inclouran criteris i procediments per a la prevenció i la promoció de la convivència, referits als diferents apartats d'aquest Pla de Convivència. L'educació per a la convivència, com a part integrant de la funció docent, s'haurà de desenvolupar en totes les àrees i matèries del currículum.

¹ L'Equip Directiu ha dissenyat el procés d'elaboració d'aquest Pla i s'ha responsabilitzat de la seua redacció, d'acord amb les directrius establides pel Consell Escolar. Tot això s'ha dut a terme davall la coordinació del Cap d'Estudis i de l'Orientador. Per a l'elaboració del Pla, s'han creat dues comissions de treball: una constituïda al si del Claustre d'Educació Infantil i Educació Primària, i una altra en el Claustre de professors d'Educació Secundària Obligatoria (ESO). Així mateix, a l'ESO s'han considerat les propostes del consell de delegats d'alumnes.

Aquest Pla de Convivència figurarà en el **Pla d'Orientació Educativa Psicopedagògica i Professional (POEP)**. El professor de Psicologia i Pedagogia, o qui tinga atribuïdes les seues funcions, assessorarà el Director, els equips docents i els tutors en l'exercici de les seues competències, i el Cap d'Estudis en la coordinació del desenvolupament d'aquest Pla de Convivència.

Aquest Pla de Convivència figurarà també en el **Pla d'Acció Tutorial**, el qual prestarà especial atenció a l'educació per a la convivència.

Aquest Pla de Convivència s'haurà de vincular igualment amb el **Projecte d'Educació Compensatòria** del Centre. Aquesta vincle resulta especialment significatiu atès el caràcter de centre CAES (Centre d'Acció Educativa Singular) que té el *Santa Cruz*.

En l'ESO, les mesures incloses en el **Pla d'Atenció a la Diversitat** hauran de contribuir també al desenvolupament d'aquest Pla de Convivència.

2.3. Seguiment, avaluació i actualització del Pla de Convivència.

- El seguiment del Pla de Convivència correspon a la **Comissió de Convivència del Consell Escolar**. Dins d'aquesta labor de seguiment, la Comissió de Convivència elaborarà trimestralment un informe que recollirà les incidències produïdes durant aquest període, les actuacions dutes a terme, els resultats aconseguits i les propostes de millora que estime pertinents.
- A fi d'aportar continguts que siguen considerats a l'hora d'elaborar aquest informe, **els diferents Claustres** també participaran en el seguiment del Pla i per això avaluaran trimestralment diferents aspectes relacionats amb el clima de convivència en el Centre: el grau de compliment de les diferents normatives vigents i les dificultats de la seua aplicació, la freqüència i gravetat de les incidències ocorregudes, l'eficàcia de les mesures aplicades, la implementació dels diferents programes que aquest Pla estableix, etc.
- A partir dels informes elaborats per la Comissió de Convivència, **el Consell Escolar** avaluarà el Pla de Convivència i remetrà les conclusions d'aquesta avaluació a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport corresponent. Aquestes conclusions, junt amb les que els diferents Claustres hagen reflectit en les avaluacions realitzades al llarg del curs, serviran per a realitzar les actualitzacions del Pla de Convivència que, periòdicament, es considere convenient dur a terme.

2.4. Procediments i models d'actuació prevists en el Pla de Convivència.

Aquest Pla de Convivència, entès com un pla integral que inclou diversos procediments i models d'actuació, presenta la següent estructura:

- a) Accions per a educar en la convivència i en la resolució de conflictes, les quals es reflecteixen en distints procediments d'actuació orientats a la prevenció de la violència escolar i a aconseguir un adequat entorn de convivència.
- b) Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions conductuals que dificulten lleument la convivència escolar.
- c) Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions conductuals que dificulten greument la convivència escolar.
- d) Model d'actuació davant de situacions de possible assetjament escolar.

III. MODELS D'ACTUACIÓ

1. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ ORIENTATS A LA PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ESCOLAR I A ACONSEGUIR UN ADEQUAT CLIMA DE CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE.

Amb l'objectiu de fomentar l'educació per a la convivència i la resolució de conflictes de forma no violenta, concretem un conjunt d'actuacions que es posaran en marxa mitjançant la implementació d'aquest Pla.

1.1. Normativa de convivència vigent.

Presentem ací la normativa de convivència que ara com ara està vigent a les diferents etapes educatives que tenen cabuda al Centre. (Vegeu **Annex 1**).

1.2. Incidències més rellevants o comportaments problemàtics més comuns.

(Vegeu **Annex 2**).

1.3. Accions per a previndre la violència escolar i fomentar l'educació per a la convivència i la resolució de conflictes de forma no violenta.

Dins de diferents àmbits d'actuació, aquestes que segueixen són les accions previstes:

1.3.1. En l'organització i planificació general de l'activitat docent.

En l'àmbit de l'organització i la planificació general de l'activitat docent, ens proposem les següents actuacions vinculades a la promoció de l'educació per a la convivència i a la resolució de conflictes de forma no violenta.

1.- Taller per a adoptar un currículum de la no-violència.

Objectiu	<ul style="list-style-type: none"> Integrar en el conjunt del currículum del Centre (com a continguts específics o de forma transversal), aquells continguts (conceptes, habilitats, actituds), estratègies organitzatives, criteris metodològics i per a l'avaluació, que potencien l'educació per a la convivència.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> Inclusió de continguts coherents amb l'objectiu proposat: el valor de la diversitat cultural; la pau; la lluita contra el racisme; els Drets Humans; els conflictes, les seues causes i arrels; la cooperació i solidaritat; la lluita contra la violència de gènere, etc. De manera concreta, inclusió de continguts que permeten donar a conèixer entre l'alumnat els drets i deures dels alumnes. (Actualment, d'acord amb el Decret 246/91, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat sobre drets i deures dels alumnes). Aplicació en l'aula de formes organitzatives coherents amb l'objectiu proposat. Ús de mesures d'atenció a la diversitat coherents amb l'objectiu proposat. Ús de dinàmiques en l'aula que incorporen estratègies i estils d'ensenyança-aprenentatge coherents amb l'objectiu proposat, com pot ser l'aprenentatge cooperatiu en grups heterogenis. Aplicació de criteris i estratègies d'avaluació coherents amb l'objectiu proposat.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Trimestralment i en avaluació final.

2.- Taller d'habilitats socials i de comunicació, adreçat al professorat.

Objectiu	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar habilitats socials i de comunicació orientades a la resolució de conflictes i a l'educació per a la convivència.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> Aplicació de programes de reforçadors en el grup-aula. Lideratge positiu i autoritat en l'aula: rol i modelatge del professor. Aplicació de dinàmiques de grups en l'aula. Estratègies per a la resolució dels conflictes. Estratègies d'integració al grup-aula davant del rebuig i l'exclusió. Altres continguts afins.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

3.- Projecte d'elaboració participativa de les normes de convivència i d'un procediment de resolució de conflictes de forma no violenta.

Objectiu	<ul style="list-style-type: none"> • Establir mecanismes de participació de l'alumnat que permeten la seua implicació: a) En l'elaboració de les normes per a aconseguir un adequat clima de convivència. b) En la fixació d'un procediment per a resoldre de forma no violenta els possibles conflictes que puguen sorgir.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió sobre la necessitat de l'existència de normes que permeten assegurar un clima de convivència adequat. • Participació en l'elaboració de les normes de convivència. • Reflexió sobre les conseqüències de l'incompliment de les normes que han sigut acordades. • Participació en la fixació d'un procediment per a resoldre de forma no violenta els conflictes.
Temporalització	A l'inici de cada curs: posada en marxa del procés de participació per a elaborar les normes de convivència.
Seguiment i avaluació	Trimestralment i en avaluació final.

4.- Projecte de mediació i negociació assistida.

Objectiu	• Dissenyar un projecte de mediació en el Centre, com a ferramenta al servei d'un model de convivència basat en el diàleg, la col·laboració i la participació.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Introducció en l'organització del Centre de mecanismes de resolució de conflictes escolars basats en la mediació i la negociació. • Formació en mediació d'aquells membres de la comunitat educativa que es considere necessari, preferentment professors i alumnes.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

1.3.2. En l'àmbit de la tutoria.

La figura del tutor és una peça clau com a educador per a la convivència i com a mediador en la resolució de conflictes².

En aquest sentit, ens proposem desenvolupar les actuacions següents:

1.- Projecte d'estratègies per a millorar la convivència en el grup-aula.

Objectiu	• Desenvolupar i aplicar estratègies que servisquen per a millorar la convivència en el grup-aula.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament d'habilitats de comunicació per a expressar la tensió i les dificultats, per a sol·licitar ajuda, per a comunicar el que es pensa i se sent, etc. • Desenvolupament d'habilitats per a prestar atenció als altres i fer ús de l'escolta activa. • Desenvolupament d'habilitats per a saber fer preguntes i estructurar la informació. • Pràctica de l'acceptació de les discrepàncies en el raonament de l'altre. • Pràctica de la presa de decisions consensuades. • Pràctica de presa de postura constructiva davant dels conflictes.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Trimestralment i en avaluació final.

2.- Taller d'habilitats socials bàsiques per a resoldre conflictes, adreçat a l'alumnat.

Objectiu	• Desenvolupar la competència social dels alumnes.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge d'estratègies per a gestionar i resoldre els conflictes de forma no violenta. • Autocontrol, empatia, autoestima, assertivitat. • Altres continguts afins.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

² En la programació de les actuacions d'aquest àmbit per a cada etapa educativa, es tindrà en compte la necessària adaptació dels diferents continguts a les característiques evolutives de l'alumnat.

3.- Taller d'intel·ligència emocional, adreçat a l'alumnat³.

Objectiu	<ul style="list-style-type: none"> • A partir de l'anàlisi de la importància de les emocions, dotar d'alternatives constructives a l'alumne perquè millori la seua capacitat d'afrontar els conflictes.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Presa de consciència sobre el paper de les emocions. • Diferenciació dels distints components de la violència (conceptual, afectiu i conductual) a partir de l'anàlisi de casos concrets. • Coneixement de la importància que en la percepció dels conflictes tenen aspectes com les distorsions cognitives, els prejudicis, el pensament dicotòmic, el fatalisme, la inhibició de l'autocrítica, les distorsions grupals, etc. • Acceptació de la diferència com a valor positiu.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

³ Entenem per intel·ligència emocional un conjunt d'aptituds o capacitats organitzades en quatre dominis: capacitat per a percebre les **emocions** de forma precisa, capacitat d'aplicar les **emocions** per a facilitar el **pensament** i el **raonament**, capacitat per a comprendre les **emocions** i, **finalment**, capacitat per a dominar les pròpies **emocions** i les dels altres.

1.3.3. En l'àmbit de l'orientació educativa psicopedagògica.

La figura de l'Orientador és bàsica com a assessor i com a responsable de diverses mesures relacionades amb el foment de la convivència. Per això, com hem dit adés, el POEP vigent en el Centre s'haurà de posar en relació amb aquest Pla de Convivència.

En aquest sentit, i dins d'aquest àmbit, plantegem:

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Assessorar tant l'Equip Directiu com els tutors en qualsevol acció prevista en els distints procediments i models d'actuació d'aquest Pla de Convivència. • Aplicar les mesures, programes i tallers que es considere convenient per al tractament de la violència escolar i la promoció de l'educació per a la convivència, d'acord amb el POEP i amb aquest Pla de Convivència.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Els corresponents a aquests plans en l'àmbit del foment de la convivència i la resolució de conflictes.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

1.3.4. En l'àmbit del temps de l'esplai i de les activitats extraescolars.

Tenint en compte l'existent normativa d'actuació per al temps de l'esplai i, també, la planificació anual de les activitats extraescolars, proposem:

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Assegurar que tant el temps de l'esplai com les diferents activitats extraescolars es desenvolupen en un adequat entorn de convivència.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Respecte de la normativa del temps de l'esplai, tant la corresponent al professorat com la que pertoca a l'alumnat. • Respecte de la normativa que, en cada cas, s'establisca per a les distintes activitats extraescolars programades. • En cas d'incompliment d'aquestes normes, coherentment amb els objectius del Pla, incorporació d'una perspectiva educativa en les accions que s'engeguen per tal d'afrontar aquestes situacions.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Trimestralment i en avaluació final.

1.3.5. En l'àmbit dels serveis i programes complementaris.

Tenint en compte els criteris de funcionament vigents en l'àmbit dels serveis i programes complementaris que es desenvolupen actualment en el nostre Centre (bàsicament, servei de menjador, de suport escolar, grup de teatre i diverses activitats esportives), en el present Pla de Convivència plantegem:

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Assegurar que en l'àmbit dels diferents serveis i programes complementaris que ofereix el Centre, aquelles activitats que s'hi desenvolupen ho facen en un clima de convivència coherent amb els objectius plantejats en aquest Pla.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Establiment, si procedeix, d'una normativa bàsica que regule la convivència en les activitats que es desenvolupen en cadascun d'aquests serveis i programes. • Coordinació de l'acció educativa per part del personal responsable d'aquests serveis i programes per tal d'actuar de manera eficaç quan es produïska un incompliment d'aquestes normes.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Trimestralment i en avaluació final.

1.3.6. En l'àmbit familiar.

La responsabilitat del Centre en la promoció d'una educació per a la convivència ha de comptar amb la família com un complement essencial per a aconseguir els objectius ací plantejats. Per això, considerant tot allò ja previst en altres documents de planificació (especialment en el Projecte Educatiu del Centre, i també en el Pla d'Acció Tutorial i en el Projecte d'Educació Compensatòria) pel que fa a la relació entre Centre i famílies, establim:

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Informar a totes les famílies del Centre dels objectius i els procediments d'actuació orientats cap a l'educació per a la convivència i la resolució de conflictes de forma no violenta que aquest Pla reunit. • Informar periòdicament a les famílies respectives de l'evolució de la conducta d'aquells alumnes que presenten comportaments que alteren la convivència. • Fer partícip a l'Associació de Mares i Pares (AMPA) del procés d'elaboració de les normes necessàries per a aconseguir un adequat clima de convivència en el Centre. • Coordinar amb les famílies que corresponguen l'aplicació i el seguiment de les accions previstes en els procediments d'actuació que aquest Pla preveu
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeixement de la importància dels factors familiars en la violència i l'assetjament escolars. • Optimització de les vies de comunicació entre la família i el Centre.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

1.3.7. En l'àmbit social immediat.

Els agents socials extraescolars poden jugar un paper rellevant en determinades actuacions que el Centre pot plantejar-se davant d'alguns conflictes i conductes violentes que es donen en el medi escolar. Per aquest motiu, la coordinació amb aquests agents es considera expressament en aquest Pla de Convivència, la qual es realitzarà a partir del que ja estableix el Projecte Educatiu de Centre i, entre altres documents de planificació, també el Projecte d'Educació Compensatòria.

En aquest sentit, plantegem:

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Programar amb els agents socials extraescolars que corresponga la realització d'accions conjuntes adreçades a fomentar l'educació per a la convivència i la resolució de conflictes de forma no violenta. • Coordinar amb els agents socials extraescolars que corresponga l'aplicació i el seguiment de les accions previstes en els procediments d'actuació d'aquest Pla.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> • Identificació dels agents socials (sobretot en l'àmbit local) que poden implicar-se en l'aplicació d'aquest Pla de Convivència. • Optimització de les vies de comunicació entre el Centre i els agents socials extraescolars. • Continuació de la implicació del Centre en els programes <i>ENCUENTRA</i> i <i>VICENCIAS</i>, promoguts per l'Ajuntament de Mislata. Tots dos programes s'adrecen a alumnes de l'ESO amb problemes conductuals al medi escolar: l'<i>ENCUENTRA</i> per a aquells que hagen rebut apercebiments pels seus comportaments, i el <i>VICENCIAS</i> per a aquells amb expedient disciplinari resolt.
Temporalització	Desenvolupament al llarg del curs.
Seguiment i avaluació	Avaluació al final del curs.

2. MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT QUE PRESENTA ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN LLEUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.

Davant d'aquest tipus de comportaments serà el Tutor, assessorat per l'Orientador, qui valorarà en cada cas la conveniència d'aplicar les actuacions que aquest model planteja per a aquells alumnes que, amb els seus comportaments, alteren lleument la convivència.

Serà un criteri prioritari per a prendre aquesta decisió la reiteració de la conducta inadequada, ja que, a pesar del seu caràcter lleu, la persistència de determinades conductes pot arribar a condicionar de manera significativa la convivència.

2.1. Recollida d'informació sobre la conducta que dificulta lleument la convivència.

El Tutor, assessorat per l'Orientador, podrà recopilar aquesta informació. Tindran a l'abast la plantilla corresponent. (Vegeu **Annex 3**).

2.2. Anàlisi de la conducta.

El Tutor, assessorat per l'Orientador, podrà decidir analitzar la conducta que és causa de l'alteració de la convivència. Tindran a l'abast la plantilla corresponent. (Vegeu **Annex 4**).

2.3. Disseny, execució i seguiment de mesures d'intervenció educativa.

El Tutor, amb l'Orientador com a assessor, seran els responsables del disseny, l'execució i el seguiment d'aquestes mesures de caire educatiu. Si és necessari, ambdós podran ser auxiliats per algun membre de l'Equip Directiu. En tot cas, les mesures que s'adopten hauran de desenvolupar-se en coordinació amb la resta del professorat implicat.

En el Pla d'Acció Tutorial podrem incloure els següents protocols d'intervenció educativa. Aquesta intervenció podrà ser individualitzada o col·lectiva.

2.3.1. Intervenció educativa individualitzada.

El procediment per a actuar en aquests casos serà el següent:

1. *Realització d'entrevista inicial amb l'alumne on aquest explique i valore la seua conducta.*

2. *Establiment d'un pla de modificació de conducta.*

El pla de modificació de conducta haurà d'incorporar, entre altres, els aspectes següents:

- Detecció dels possibles reforçadors de la conducta a modificar (què persegueix amb ella l'alumne, què és el que li agrada, qui li satisfà, amb qui està a gust, etc.)
- Selecció dels reforçadors a aplicar per a modificar la conducta (tipus de reforç, premis, càstigs...)
- Informació a l'alumne d'aquells aspectes del pla a implantar que ha de conèixer (entre ells, els seus objectius de canvi), i establiment amb ell d'un compromís explícit d'implicació en el pla fixat.
- Establiment d'un termini de temps durant el qual el pla estiga vigent que permeti observar l'eficàcia de les mesures adoptades.

3. *Coordinació amb la família de l'alumne.*

Mitjançant una entrevista inicial, es buscarà la implicació de la família de l'alumne en el pla de modificació de conducta establert.

En l'entrevista amb la família, podrem seguir el guió següent:

- a) Comunicació de la informació recollida sobre la conducta.
- b) Informació sobre el pronòstic inicial realitzat.
- c) Informació sobre les mesures i actuacions plantejades en el pla de modificació de conducta.
- d) Indicació d'aquells aspectes concrets d'aquest pla on seria convenient la participació de la família, en coordinació amb els professionals responsables del seguiment del pla.
- e) Establiment d'unes pautes de seguiment d'aquesta coordinació amb la família, que poden contemplar futures entrevistes.

4. *Seguiment del pla de modificació de conducta.*

A fi de comprovar els resultats que vaja donant el pla de modificació de conducta fixat i introduir-hi, si procedeix, els canvis oportuns, se'n realitzarà un seguiment periòdic que es definirà en el moment del disseny del pla. Es tindrà a l'abast una plantilla per tal de realitzar aquest seguiment. (Vegeu **Annex 5**).

2.3.2. Intervenció educativa col·lectiva.

El procediment per a actuar amb un grup d'alumnes que, amb una determinada conducta, dificulta lleument la convivència, seguirà en línies generals el que s'acaba de determinar per als casos individuals.

No obstant això, en aquest cas haurem de tindre en compte:

a) Respecte al pla de modificació de conducta:

Podrà incorporar mesures de tipus col·lectiu. En l'ESO, algunes de les mesures que ací es plantegen podran incorporar-se al Pla d'Atenció a la Diversitat⁴.

b) Respecte a la coordinació amb les famílies dels alumnes:

Es planificarà atenent el caràcter col·lectiu de la conducta i, per això, es considerarà la conveniència de plantejar la coordinació corresponent amb el conjunt o amb alguns de les mares i els pares dels alumnes implicats.

2.4. Algunes orientacions per a actuar davant de les conductes més freqüents que alteren lleument la convivència.

A l'**Annex 6** es presenten algunes orientacions per a actuar davant d'una sèrie de conductes que es donen freqüentment i que, pel seu caràcter persistent en alguns casos, poden alterar lleument la convivència. Aquestes orientacions pretenen ser una ajuda per al professorat adreçada a uniformitzar les seues respostes individuals davant de comportaments que l'alumne manté al llarg del temps independentment del docent amb qui treballa.

Aquesta unificació de criteris contribuirà que siga més eficaç la intervenció educativa que, en tot el Centre, es pot realitzar davant d'aquest tipus de conductes.

⁴ Entre elles, podrien plantejar-se la revisió dels agrupaments, la reorganització dels grups de reforç i d'educació compensatòria, la previsió de reforços específics per al grup d'alumnes implicats, la programació de tallers específics (vegeu apartat **1.3.2.**), etc.

3. MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT QUE PRESENTE ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN GREUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.

Entenem la violència com tota conducta (o omissió) intencional que, adreçada a un ésser humà, pot causar dany físic, psicològic o sexual i que, adreçada a objectes i a animals, tendix a danyar la seua integritat. Conseqüentment, la violència escolar serà tota aquella violència que es done en el medi escolar: podrà adreçar-se a alumnes, a professors o a objectes i instal·lacions del centre educatiu.

Amb aquest model es pretén articular una intervenció sistemàtica amb aquells alumnes que protagonitzen com a autors fets contrastats i documentats de violència escolar. Aquesta intervenció presenta actuacions de tipus educatiu i, si es considera convenient, també pot incorporar mesures de tipus disciplinar.

3.1. Actuacions inicials davant de conductes que dificulten greument la convivència.

- a) Categoritzar el tipus d'incidència (per part del Tutor, amb l'assessorament de l'Orientador).

Per tal de categoritzar el tipus d'incidència, tipificant-la com a falta greu o molt greu, acudirem al Decret 246/91, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat sobre drets i deures dels alumnes.

- b) Si procedix, posar en marxa mesures d'intervenció disciplinar (per part de la Direcció del Centre, a proposta del Claustre corresponent).

És ara quan s'haurà de prendre la decisió sobre la pertinència o no de posar en marxa les actuacions disciplinàries que el Decret 246/91 preveu, bàsicament l'obertura d'un expedient que pot incloure una sèrie de mesures provisionals. En cas de tramitació d'un expedient disciplinari, s'assenyalaran on corresponga les mesures d'intervenció educativa que es tinguen previst aplicar en cada cas.

- c) Notificar la incidència d'acord amb el programa PREVI (per part de la Direcció del Centre)⁵.

Aquesta notificació s'ha de realitzar per via d'urgència immediatament després d'haver-se produït el fet violent. En tot cas es garantirà l'anonimat i la no identificació personal de l'alumnat implicat, així com la confidencialitat de les dades recollides⁶.

⁵ S'hi usarà el Model de Recollida de Dades que apareix en l'Annex II de l'Orde de 25 de novembre del 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar. El formulari electrònic corresponent es troba en <http://www.cult.gva.es/ivece/previ/index.html>

⁶ És convenient que una vegada enviada aquesta notificació, es comuniqui a l'Inspector del Centre que aquest tràmit s'ha realitzat.

d) Si procedix, comunicar la incidència a la Fiscalia (per part de la Direcció del Centre).

3.2. Anàlisi de la conducta.

El Tutor, assessorat per l'Orientador, podrà analitzar la conducta que ha motivat les actuacions inicials que s'han emprès. Tindran a l'abast la plantilla corresponent. (Vegeu **Annex 7**).

3.3. Establiment d'un perfil psicopedagògic de l'agressor.

El Tutor, assessorat per l'Orientador, podrà establir un perfil psicopedagògic de l'alumne agressor. Tindran a l'abast la plantilla corresponent. (Vegeu **Annex 8**).

3.4. Disseny, execució i seguiment de mesures d'intervenció educativa.

A partir de tots els factors assenyalats i de les anàlisis realitzades, es dissenyaran les mesures d'intervenció educativa que es considere pertinents. Aquestes hauran de tendir, d'un costat, a reduir la probabilitat que la conducta torne a donar-se i, d'un altre, a afavorir una millor adaptació de l'alumne al medi escolar.

El Tutor, amb l'Orientador com a assessor, seran els responsables del disseny, l'execució i el seguiment d'aquestes mesures. Si és necessari, tots dos podran ser auxiliats per algun membre de l'Equip Directiu. En tot cas, les mesures que s'adopten hauran de desenvolupar-se en coordinació amb la resta del professorat implicat.

El protocol d'intervenció educativa davant de les alteracions conductuals que dificulten greument la convivència seguirà el mateix esquema que aquell ja ressenyat a l'apartat **2.3**.

3.4.1. Altres mesures d'intervenció educativa.

a) Tallers específics:

Segons les característiques tant del fet violent com de l'alumne agressor, podem triar entre els tallers que tenim ja plantejats en aquest mateix Pla de Convivència (vegeu apartat **1.3**), en el Pla d'Acció Tutorial, o bé dissenyar un taller específic que responga a les necessitats que reclamen la incidència ocorreguda i el perfil de l'alumne agressor.

El taller o tallers pels quals s'opte podran desenvolupar-se de manera mixta, amb l'objectiu de treballar amb l'agressor (i, si procedix, també amb l'entorn familiar de l'alumne) i, paral·lelament, amb el grup d'alumnes amb què l'agressor es relaciona.

b) Mesures en coordinació amb agents socials extraescolars:

Davant de conductes que alteren greument la convivència, i sempre que les característiques del cas així ho aconsellen, l'aplicació de les mesures d'intervenció educativa es podrà fer de manera coordinada amb aquells agents socials extraescolars que es consideren oportuns.

3.5. Informe individualitzat.

Com és preceptiu i a instàncies de la Direcció del Centre, el Tutor i l'Equip Directiu elaboraran un informe individualitzat sobre els fets succeïts. Aquest informe guardarà les garanties de confidencialitat i reserves previstes en la normativa.

L'informe individualitzat recollirà:

a) Descripció de la conducta violenta:

- Breu descripció de la incidència on es va produir la conducta violenta.
- Categorització del tipus d'incidència, tipificant-la com a falta greu o molt greu.

b) Factors rellevants: perfil psicopedagògic de l'alumne.

c) Mesures aplicades:

- Mesures d'intervenció educativa.
- Mesures d'intervenció disciplinària.

d) Actuacions de seguiment.

4. MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE SITUACIONS DE POSSIBLE ASSETJAMENT ESCOLAR.

Parlem d'assetjament escolar quan la violència que s'adreça a un alumne és reiterada i, a més a més, es dona en un marc de desequilibri de poder: l'agressor, més fort, agredix sistemàticament i la víctima acaba sentint-se intimidada. Sovint, aquest tipus de violència és consumada per un grup d'agressors. Com és palès, les conseqüències d'aquest tipus de violència poden arribar a ser molt greus.

En relació amb l'assetjament escolar, aquest Pla de Convivència pretén:

- a) Sistematitzar la recollida d'informació sobre els casos que puguin donar-se.
- b) Posar en marxa les mesures oportunes, implicant les persones i els serveis necessaris per a afrontar cada cas.
- c) Registrar les incidències, actuacions i resultats que tot aquest procés comporte.

4.1. Actuacions immediates de caràcter urgent.

4.1.1. Coneixement de la situació i comunicació inicial a l'Equip Directiu.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que, o bé tinga coneixement exprés d'una situació d'intimidació o assetjament escolar sobre algun alumne, o bé en considere l'existència d'indis raonables, ho posarà immediatament en coneixement del Tutor o Tutors dels alumnes que siguen agressor i víctima. Al seu torn, el Tutor ho comunicarà a l'Equip Directiu.

Aquest primer nivell d'actuació correspon, per tant, a tots i a cadascun dels membres de la comunitat educativa.

4.1.2. Valoració inicial i primeres mesures.

L'Equip Directiu, amb l'assessorament de l'Orientador i del Tutor o Tutors dels alumnes implicats:

- a) Efectuarà una primera valoració, amb caràcter urgent, sobre l'existència o no d'un cas d'intimidació i assetjament, i iniciarà les actuacions que corresponguen segons la valoració efectuada.
- b) Elaborarà un informe amb totes les actuacions inicials realitzades. Per a la redacció d'aquest informe, s'utilitzarà la plantilla de recollida de dades (Protocol de Detecció Precoç) del model d'actuació davant de situacions de possible assetjament escolar i intimidació entre iguals del PREVI.

4.2. Actuacions posteriors, en el cas que es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i assetjament escolar.

Les actuacions coordinades per l'Equip Directiu i el Tutor o Tutors dels alumnes implicats, amb el suport de l'Orientador, seran les següents:

4.2.1. Adopció de mesures de caràcter urgent.

A partir de la valoració prèvia, s'aplicaran les següents mesures adreçades a tallar la continuïtat de la situació d'assetjament:

- a) Mesures immediates de suport directe a l'alumne víctima de l'assetjament, les quals inclouran la intervenció de l'Orientador.
- b) Si procedix, revisió urgent dels horaris i de la utilització d'espais del Centre, amb els mecanismes de control corresponents.
- c) Aplicació, si es creu convenient, del Reglament de Règim Interior i del Decret 246/91, sobre drets i deures dels alumnes.
- d) Segons el cas, posada en coneixement de la situació i denúncia davant de les instàncies corresponents.

4.2.2. Comunicació de la situació.

La situació d'assetjament escolar es comunicarà:

- a) A les famílies dels alumnes implicats, tant de la víctima com de l'agressor.
- b) A la Comissió de Convivència del Consell Escolar.
- c) A l'equip de professors dels alumnes i a tots els professors relacionats amb els alumnes implicats.
- d) A l'Inspector del Centre, segons el Protocol d'Intervenció del PREVI⁷.

Si s'estima necessari i si la valoració inicial així ho aconsella, també es podrà informar de la situació:

- a) A altre personal del Centre.
- b) A instàncies externes al Centre (socials, sanitàries, judicials...)

⁷ Davant casos d'especial gravetat o emergència, el Servei Central d'Inspecció compta amb la figura del Coordinador del Programa PREVI en la Direcció Territorial, qui s'encarrega de posar en marxa els recursos disponibles en la Unitat d'Atenció i Intervenció del mateix pla per a aquest tipus de casos.

4.2.3. Disseny d'actuacions.

El Cap d'Estudis, ajudat per l'Orientador, coordinarà la confecció del document que reculla el disseny de les actuacions a aplicar davant de cada cas concret d'assetjament escolar.

Aquest disseny podrà optar entre les següents actuacions, agrupades en dues categories:

- a) Actuacions a realitzar de manera directa amb els afectats (víctima i agressor), amb els companys més pròxims a aquests, amb les seues famílies, i amb el conjunt de professors en contacte amb aquests alumnes.
- b) Actuacions genèriques a desenvolupar en el Centre.

A l'**Annex 9** apareixen esquemàticament quines poden ser aquestes actuacions.

4.2.4. Seguiment del disseny d'actuacions.

El seguiment del disseny d'actuacions traçat davant dels casos d'assetjament escolar es realitzarà de la manera següent:

- 1.- Es mantindran les reunions individuals que es consideren necessàries tant amb els alumnes afectats com amb les seues famílies, valorant les mesures adoptades i, si escau, les seues possibles modificacions.
- 2.- S'informarà a la Comissió de Convivència del Consell Escolar.
- 3.- El Director informarà en tot moment a l'Inspector del Centre, quedant sempre constància escrita de les actuacions desenvolupades.
- 4.- La transmissió d'informació sobre les accions desenvolupades, en cas de trasllat de centre d'algun o d'alguns dels alumnes afectats, estarà subjecta a les normes d'obligatòria confidencialitat i de suport a la normalització de l'escolaritat dels alumnes.

4.3. Actuacions posteriors, en el cas que no es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i assetjament escolar.

Les actuacions coordinades per l'Equip Directiu i el Tutor o Tutors dels alumnes implicats, amb el suport de l'Orientador, seran les següents:

- 1.- Comunicació a l'equip de professors dels alumnes afectats, donant compte de les accions dutes a terme i de la seua resolució.

Si s'ha informat amb anterioritat de l'existència d'indicis...

- 2.- Comunicació a la família dels alumnes afectats.
- 3.- Comunicació a altres instàncies externes al Centre (socials, sanitàries, judicials...)

ANNEX 1:
Normativa de convivència vigent

Normativa d'Educació Primària.

NORMES DE CLASSE

- Ser puntuals.
- Treballar en silenci.
- Entrar i eixir en fila, en silenci i sense empentar-nos.
- Alçar la ma per a parlar i parlar en veu baixa.
- Seure correctament i no alçar-se'n.
- Escoltar i obeir els professors.
- Tindre cura del material de classe.
- Ser tots amics i no barallar-se.
- Acollir els companys nous i jugar amb ells.
- No menjar llepolies.
- Dur una alimentació equilibrada.
- Anar al bany abans d'entrar a classe.
- Tirar els papers a la paperera.
- No tirar trossets de goma.

NORMES DE CENTRE

- Ser puntuals.
- Fer files per a entrar i per a eixir sense empentar-nos.
- No jugar a jocs perillosos al pati (pilota de reglament, pedres...)
- Tancar la tanca de l'escala del pati.
- Respectar persones i coses.
- Respectar l'esplai dels xiquets d'Infantil Primer Cicle.
- Parlar sense cridar.
- Jugar amb tots els companys.

Normativa d'ESO.

NORMES DE CONVIVÈNCIA

- 1. S'evitaran les corredisses i els crits a les classes, al pati i a totes les instal·lacions del Centre.**
- 2. Ens quedarem dins l'aula durant els canvis de classe. Els canvis d'aula sempre es faran amb el professor corresponent.**
- 3. Mantindrem el nostre Centre net i en respectarem les instal·lacions i el mobiliari.**
 - En començar les classes, baixarem totes les cadires de l'aula.
 - En acabar l'esplai, contribuïrem al manteniment de la neteja del pati recollint un paper i llançant-lo a les papereres del Centre.
 - En acabar el temps lectiu, pujarem les cadires i deixarem la classe ordenada.
- 4. Durant la jornada escolar no es podrà fer ús del telèfon mòbil.**
- 5. La distribució dels alumnes a l'aula es respectarà segons es determine.**
- 6. El professor o professora, a petició de l'alumne, serà qui determine el moment adequat per anar al lavabo.**

L'INCOMPLIMENT DE LES NORMES I NORMATIVA TINDRÀ COM A CONSEQÜÈNCIA L'ANOTACIÓ EN EL FULL DE CONTROL D'INCIDÈNCIES DE L'ALUMNE PER TAL DE PRENDRE LES MESURES OPORTUNES

Qualsevol professor podrà corregir qualsevol comportament que vaja en contra d'aquestes normes de convivència

**LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE ÉS COSA DE TOTS:
RECORDA LA TEUA RESPONSABILITAT**

REVISIÓ CURS 06/07

Normativa d'ESO.

NORMATIVA

1. Entrarem al Centre amb puntualitat respectant l'horari.

- La entrada al Centre serà a les 8:30 hores al matí i a les 15:30 a la vesprada.
- Les faltes d'assistència i de puntualitat han de justificar-se amb l'imprès oficial. El simple reconeixement de la falta pels pares o representants legals no sempre val com a justificació de la falta d'assistència a classe. És el tutor o tutora qui justificarà les faltes de l'alumnat una vegada tinga l'imprès oficial degudament omplit. En cas contrari, se aplicarà el Programa Municipal d'Absentisme Escolar. En casos excepcionals (com poden ser un examen, el lliurament de treballs, etc.) serà el professor o la professora corresponent qui acceptarà la justificació.

2. No s'abandonarà el Centre en horari lectiu.

- Serà imprescindible la justificació dels pares o representants legals amb l'imprès oficial, o bé la seua presència física al Centre, per tal de permetre l'eixida del Centre d'un alumne en horari lectiu. En el justificant haurà de figurar l'hora d'eixida prevista.

3. Per tal de garantir la convivència s'aplicarà el que s'estableix al Reglament de Règim Intern del Centre.

4. El/la professor/a no administrarà cap tipus de medicament als/les alumnes.

Qualsevol professor podrà corregir qualsevol comportament que vaja en contra d'aquestes normes de convivència

**LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE ÉS COSA DE TOTS:
RECORDA LA TEUA RESPONSABILITAT**

Normativa d'ESO.

EN EL PATI

- 1. L'eixida al pati es farà amb el professor corresponent.**
- 2. Evitarem els jocs perillosos o violents. La pràctica d'esports sempre es farà evitant que impliqui un perill per als companys i per a la gent que passe pel pati.**
- 3. Demanarem permís al professor encarregat per anar al lavabo, sempre abans de l'entrada a classe. Una vegada acabat l'esplai, no es permetrà l'entrada al lavabo.**
- 4. Es respectaran els jardins, el mobiliari i la resta d'instal·lacions del pati.**
- 5. Els responsables de la clau de l'aula obriran les classes 5 minuts abans d'acabar l'esplai.**

Qualsevol professor podrà corregir qualsevol comportament que vagi en contra d'aquestes normes de convivència

**LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE ÉS COSA DE TOTS:
RECORDA LA TEUA RESPONSABILITAT**

ANNEXOS
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9

ANNEX 2

1.2. Incidències més rellevants o comportaments problemàtics més comuns.

1.1.1. En Educació Infantil i Primària.

<i>FÍSIQUES</i>	<i>VERBALS</i>	<i>SOCIALS</i>	<i>SEXUALS</i>	<i>ESCOLARS</i>
Empentes en les files. Puntellons. Jocs agressius. Bromes pesades, acompanyades de colps.	Insults greus, sense consciència del seu significat.	Comportaments racistes.	Tocaments.	Absentisme. Falta de respecte als professors: (menystenir públicament l'autoritat de la figura del professor, vulnerar la dignitat de la persona del professor).

1.1.2. En Educació Secundària Obligatòria (ESO).

<i>FÍSIQUES</i>	<i>VERBALS</i>	<i>SOCIALS</i>	<i>SEXUALS</i>	<i>ESCOLARS</i>
Calbots. Llançar objectes. Furts. Amagar objectes aliens.	Insults. Desafiaments. Provocacions.	Difondre rumors o faules. Burles. No deixar participar. Aïllar, excloure, ignorar. Realitzar pintades. Hostilitat davant de l'autoritat. Indiferència davant conductes inadequades. Complicitat davant conductes inadequades.	Comentaris sexuals. Tocaments. Actituds amb contingut sexual que poden resultar ofensives.	Absentisme. Presentar excuses no justificables per a no assistir a classe. No acabar les tasques. Alçar-se contínuament del seient. Cridar l'atenció distraient els companys. Interrompre la classe parlant en veu alta. No escoltar quan s'explica. Frustrar-se i esquinçar l'exercici quan aquest no ix bé. Molestar els companys de pupitre.

ANNEX 3

2.1. Recollida d'informació sobre la conducta que dificulta lleument la convivència.

Descripció de la conducta		
Situació escolar en què apareix		
Situació immediatament anterior a l'aparició de la conducta		
Situació immediatament posterior a l'aparició de la conducta		
Conseqüències immediates de la conducta en les persones pròximes a l'alumne	<i>En el professor</i>	
	<i>En altres alumnes</i>	

ANNEX 4

2.2. Anàlisi de la conducta.

Avantatges que l'alumne aconsegueix amb la conducta	Desavantatges que li suposa la conducta	Origen i circumstàncies de la conducta			
		<i>Com va aparèixer?</i>	<i>En quines circumstàncies?</i>	<i>És una conducta imitativa?</i>	<i>Hi ha indicis de causes biològiques, psicològiques o ambientals?</i>
☐ Se sent a gust. ☐ No realitza les tasques. ☐ S'apropia d'objectes aliens. ☐ S'imposa als altres. ☐ Té una excusa per a no treballar. ☐ Obté atenció. ☐ Se n'ix de l'aula. ☐ Se sent reforçat pels companys. ☐ Aconsegueix l'estima del professor. ☐ Augmenta la seua autoestima. ☐ Se sent valorat. ☐ S'integra en el grup. Altres:	☐ Se sent infeliç. ☐ Fa malament la tasca. ☐ Deixa incompleta la tasca. ☐ S'avorrix. ☐ És rebutjat. ☐ Es queda sense esplai. ☐ Es queda tot sol. ☐ Té dany físic. ☐ Es deterioren les relacions amb els companys. ☐ Perd l'estima del professor. ☐ Es deteriora la seua autoestima. ☐ Se sent rebutjat. Altres:	☐ D'una manera brusca. ☐ D'una manera gradual. Observacions sobre l'aparició de la conducta:	☐ A causa de l'estrès i a l'ansietat. ☐ En augmentar l'exigència de la tasca. ☐ En arribar algun company nou. ☐ En rebre més atenció de la que rebia. ☐ En començar a treballar junt amb una persona determinada. ☐ En integrar-se en un grup determinat. Altres:	☐ No. ☐ Sí, d'un company en concret. ☐ Sí, d'un grup en concret. Altres:	☐ Per canvi d'amics. ☐ Per canvi de domicili. ☐ Per canvi de col·legi. ☐ Per canvis en l'entorn familiar. ☐ Per influència d'un grup determinat. ☐ Per haver patit un accident. ☐ Per patir una malaltia. ☐ Per patir un trastorn psicopatològic. Altres:

ANNEX 5

2.3. Disseny, execució i seguiment de mesures d'intervenció educativa.**4. Seguiment del pla de modificació de conducta.**

CONDUCTA: _____

- Seguiment als _____ dies de l'inici del pla.

Freqüència d'aparició de la conducta	Intensitat de la conducta	Actitud de l'alumne davant del pla de modificació de conducta	Canvis observats en la conducta		Reaccions observades en els companys de l'alumne
			<i>Positius</i>	<i>Negatius</i>	
☐ Més alta que a l'inici del pla. ☐ No ha variat. ☐ Més baixa que a l'inici del pla. ☐ La conducta s'ha extingit. Observacions: _____ _____ _____	☐ Superior a la que tenia a l'inici del pla. ☐ No ha variat. ☐ Inferior a la que tenia a l'inici del pla. ☐ La conducta s'ha extingit. Observacions: _____ _____ _____	☐ S'esforça per canviar d'una manera constant. ☐ A vegades s'esforça per canviar i a vegades persisteix en la conducta inadequada. ☐ Només ocasionalment s'esforça per canviar. ☐ No realitza cap esforç per canviar.			☐ Positives: contribueixen al canvi de conducta. _____ _____ _____ ☐ D'indiferència. ☐ Negatives: reforcen la conducta a modificar. _____ _____ _____

ANNEX 6

2.4. Algunes orientacions per a actuar davant de les conductes més freqüents que alteren lleument la convivència.

Conducta	Orientacions
No acaben les tasques, es dispersen i pareixen poc motivats.	<p style="text-align: center;">Per què?</p> <p>Aquests alumnes no poden treballar molta estona de forma contínua o sense rebre reforços i necessiten canvis en les condicions de treball.</p> <p style="text-align: center;">Convé...</p> <p>Reforçar-los amb atenció quan estiguen asseguts treballant, adaptar les exigències de la tasca a la seua capacitat d'atenció i control freqüent, reforçar el treball ben acabat, fer que treballen en una taula individual quan es requerisca major concentració.</p>
S'alcen contínuament del seient.	<p style="text-align: center;">Per què?</p> <p>Aquests alumnes tenen dificultats per a romandre asseguts molta estona, o bé senten la necessitat de cridar l'atenció.</p> <p style="text-align: center;">Convé...</p> <p>Deixar clares les normes de treball, ignorar-los quan acudisquen a nosaltres sense haver acabat el treball, anar al seu seient a observar-los quan estiguen treballant asseguts, reforçar-los si treballen asseguts.</p>

Conducta	Orientacions
<p>No escolten quan s'explica alguna cosa i es dispersen amb facilitat.</p>	<p>Per què?</p> <p>Presenten dificultats d'atenció.</p> <p>Convé...</p> <p>Fer-los participar en l'explicació (subjectant el material de suport d'aquesta, fent-los repetir el que estem dient, etc.), fer-los preguntes freqüents i fàcils perquè s'animen en veure que són capaços de respondre, acostar-se a la seua taula i seguir des d'allí l'explicació quan vegem que estan distraient-se, reforçar-los (per exemple, concedint-los un punt per cada explicació en què hagen atès i participat amb interès), demanar-los que porten un autoregistre on anoten el grau de compliment d'una norma donada, plantejar-los objectius conductuals senzills.</p>
<p>Criden l'atenció, distrauen els companys i molesten.</p>	<p>Per què?</p> <p>Cal diferenciar si la conducta es produïx a causa d'una necessitat moltes vegades incontrolada de reconeixement social o està relacionada amb problemes d'autocontrol.</p> <p>Convé...</p> <p>En el primer cas, pot aplicar-se la tècnica de temps fora de reforç positiu. (Ens limitarem a conduir-los fora de la classe mentre continuem explicant o atenent els altres alumnes. En traure'ls fora, no els mirarem ni els direm res. Passats cinc minuts, nosaltres mateixos o per mitjà d'un company podem demanar-los que passen i els explicarem el que estem fent. Una vegada s'hagen incorporat i estiguen complint amb el que s'ha de fer, ens interessarem per la seua tasca i, si escau, reforçarem la seua conducta)⁸.</p> <p>Si molesta a causa de problemes d'autocontrol, podem disposar d'algun pupitre aïllat on els alumnes amb aquest tipus de problema podrien temporalment centrar-se en la seua tasca. Quan siga temps de treball en grup, se'ls convidarà que participen i se seguirà amb atenció el seu treball, reforçant tot comportament positiu que es done en aquestes situacions.</p>

⁸ Ateses les característiques evolutives de l'alumnat d'Educació Infantil, es considera que aquesta mesura no seria aconsellable si l'alumne necessàriament ha d'abandonar l'aula. Sempre es podria optar, amb el mateix procediment, per traslladar-lo temporalment a una altra aula o bé per apartar-lo del grup de treball dins la classe.

ANNEX 7

3.2. Anàlisi de la conducta.

Antecedents de l'agressor i de la víctima.
Breu descripció de la conducta.
Categorització i tipificació de la conducta.
Factors desencadenants.
Factors antecedents i mantenidors.
Conseqüències de la conducta.
Variables contextuais a destacar.

ANNEX 8

3.3. Establiment d'un perfil psicopedagògic de l'agressor.

Alumne: _____

Factors personals	Factors psicopatològics	Factors familiars	Factors escolars	Factors socioculturals
☐ Egocèntric. ☐ Impulsiu. ☐ Falta d'empatia. ☐ Baixa autoestima. ☐ Trets de personalitat addictiva. ☐ Dèficits en habilitats socials. ☐ Justifica la violència amb prejudicis. Altres:	☐ Trastorns de conducta. ☐ Trastorns de personalitat. ☐ Trastorns del control d'impulsos. ☐ Trastorns adaptatius. ☐ Trastorn psiquiàtric. Altres:	☐ Història de maltractament familiar amb l'alumne com a víctima. ☐ Història de maltractament familiar amb l'alumne com a testimoni. ☐ Estil educatiu familiar autoritari. ☐ Estil educatiu familiar permissiu. ☐ Despreocupació i falta de "control" per part de l'entorn familiar. ☐ Absència de comunicació dins de la família. Altres:	☐ És percebut com a agressiu. ☐ Té forta necessitat protagonisme. ☐ És rebutjat pels seus companys. ☐ Actua com a líder del grup. ☐ Manifesta hostilitat cap a les figures d'autoritat. ☐ Mostra problemes d'aprenentatge. ☐ Presenta dificultats per a concentrar-se. ☐ Presenta dificultats per a planificar i acabar les seues tasques. ☐ No està integrat en el medi escolar. ☐ No s'adapta a les normes. ☐ Presenta història de fracàs escolar. Altres:	☐ Rellevància d'estereotips culturals. ☐ Rellevància de la seua pertinença a una minoria social. ☐ Rellevància del context sociocultural immediat. Altres:

ANNEX 9

4.2. Actuacions posteriors, en el cas que es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i assetjament escolar.**4.2.3. Disseny d'actuacions.**

a) Actuacions a realitzar de manera directa.

Amb els afectats directament		Amb els companys més pròxims als afectats	Amb les famílies dels afectats	Amb els professors en contacte amb els afectats
<i>Amb la víctima</i>	<i>Amb l'agressor</i>			
Actuacions de suport i protecció expressa o indirecta.	Aplicació del Reglament de Règim Interior i del Decret 246/91, sobre drets i deures dels alumnes.	Actuacions adreçades a la sensibilització i al suport entre companys.	Actuacions orientades a reconèixer indicadors de detecció i intervenció: reconeixement de perfils de víctimes/agressors en els seus fills.	Actuacions orientades a reconèixer indicadors de detecció de casos d'assetjament escolar.
Actuacions mitjançant programes, tallers i estratègies específiques d'atenció i suport social.	Actuacions mitjançant programes, tallers i estratègies específiques de modificació de conducta i ajuda personal.			
Possible derivació a serveis externs (socials, sanitaris, etc.)	Possible derivació a serveis externs (socials, sanitaris, etc.)		Actuacions de coordinació entre família i Centre sobre criteris i pautes d'intervenció.	
			Actuacions per a coordinar el seguiment.	

b) Actuacions genèriques a desenvolupar en el Centre:

Amb l'alumnat	Amb el professorat	Amb les famílies	Amb agents socials extraescolars
<p>Actuacions adreçades a fomentar actituds de rebuig davant de l'assetjament i la intimidació en el medi escolar</p> <p>Actuacions adreçades a la formació en el suport a les víctimes</p> <p>Actuacions adreçades a la sensibilització davant del problema de l'assetjament escolar</p> <p>Actuacions adreçades a la detecció de possibles situacions d'assetjament</p> <p>Actuacions adreçades a la prevenció de l'assetjament escolar</p>	<p>Actuacions adreçades a l'atenció de les famílies dels afectats</p>		<p>Actuacions adreçades a establir mecanismes de col·laboració i actuació conjunta amb entitats i organismes que intervinguen en aquest camp.</p>